

Célnyelvi (francia, spanyol) civilizáció

I. Alapelvek és célok

1. Kulcskompetenciák és fejlesztési feladatok

A francia, valamint spanyol célnyelvi civilizáció oktatása során az iskolai nevelés-oktatás NAT-ban meghatározott közös értékeit közvetítjük és kulcskompetenciáit fejlesztjük.

A célnyelvi civilizáció tanítása során a „kultúrát” a lehető legtágabb értelemben kell vennünk: ide tartoznak a célnyelvi országok földrajzával, gazdaságával, történelmével, irodalmával, művészetével kapcsolatos átfogó ismeretek, de be kell mutatnunk tanulóinknak a célnyelvi társadalom, illetve a különböző társadalmi rétegek és csoportok mindennapjait, életkörülményeit, szokásait, ünnepeit, értékrendjét is. Foglalkozunk az európai és az Európán kívüli célnyelvi országok mind teljesebb körével, megfelelő arányokat kialakítva. Az egyes témák feldolgozásakor figyelembe vesszük a tanulók érdeklődési körét, személyiségét, építünk korábbi ismereteikre és tapasztalataikra, és felhívjuk figyelmüket a más tantárgyak témáival való kapcsolatokra.

Ennek megfelelően a tantárgy tanítása során a **kulcskompetenciák** egész sorának fejlesztésére adódik lehetőség meghatározva ezzel a fejlesztési feladatok sokrétűségét.

A francia, valamint spanyol célnyelvi civilizáció tanítása során prioritást élvez az idegen nyelvi kommunikáció, a digitális kompetencia, a hatékony, önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, a kezdeményezőképeség, de hozzájárul az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség, a természettudományos kompetencia valamint bizonyos mértékben az anyanyelvi kommunikáció, valamint a matematikai kompetencia fejlesztéséhez.

A tantárgy tanítása során továbbra is feladat az **idegen nyelvi kommunikáció** fejlesztése az intenzív nyelvi környezet, az autentikus dokumentumok sokaságának feldolgozása révén. Az idegen nyelvi kompetenciát fejleszti az idegen nyelvű óravezetés, a lexikai tudást gazdagítja az érintett szakterületek (földrajz, történelem, gazdaság, politika, szociológia) szakkifejezéseinek elsajátítása, az igényes nyelvhasználatot fejleszti a publicisztikai, szakirodalmi források feldolgozása. Ez a kompetencia magában foglalja a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismeretét és elsajátítását, a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot. Erről szereznek ismeretet a tanulók "A frankofónia", illetve hispán kultra témájának feldolgozása során: a francia, illetve spanyol nyelv története, a franciák, illetve spanyolok viszonya nyelvükhöz, a francia, illetve spanyol nyelv státusza és jellemzői Európa, Észak-, Közép- és Dél-Amerika, valamint Afrika francia és spanyol nyelvű területein, a frankofón és hispán országok együttműködése, intézményei, szervezetei.

A modern idegennyelv-oktatás nem nélkülözheti a fejlett információs és kommunikációs technológiák használatát, először is, mert az autentikus naprakész információ- és ismeretforrások nagy része elektronikus formában érhető el, másrészt, mert ez az ismeretszerzési és tanulási mód mára a fiatalok sajátjává vált. A **digitális kompetenciát** fejlesztik a következő tevékenységek: a civilizációs téma bővítéséhez, elmélyítéséhez kapcsolódó házi feladatok, házi dolgozatok elkészítéséhez az otthoni kutató munka során a

digitális enciklopédiák, adattáblázatok, adatbázisok, elektronikus sajtó használata, a formai kivitelezéshez a szövegszerkesztő, táblázatkezelő, fényképszerkesztő használata, az órai kiselőadások elkészítéséhez szintén használják a tanulók az információbankokat, az előadás során a szöveges bemutató, diaporáma vagy kisfilm megjelenítéséhez az információ megjelenítő szoftvereket, médialejátszókat.

A tananyag nagy mennyisége, az elsajátítandó ismeretek sokfélesége megköveteli a **hatékony és önálló tanulás** kompetenciájának fejlesztését, amely arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A tevékenységeket úgy kell megszervezni, hogy a tanuló képes legyen kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni, egyénileg és csoportban egyaránt, hatékonyan tudjon gazdálkodni az idejével és az információkkal. Az egyéni hatékony **tanulási stílus kialakítása** érdekében változatos tevékenységeket kell bevezetni, amelyek megfelelnek a tanulók életkorának, érdeklődésének, kulturális-társadalmi háttérének, folyamatos motivációt jelentenek, meg kell mutatni azokat a technikákat, amelyek az adott téma elsajátítását leginkább segítik, fejlesztik a figyelem összpontosítását, a memóriát és intellektuális képességeket, a tantárgy sokszínűsége változatos szemléltetési módokra ad lehetőséget (képek, térképek, grafikonok, statisztikai adatok, dokumentumfilmek, tudósítások, híradó részletek) teret kell adni a kreatív kezdeményezéseknek, a kérdésfelvetésnek, ezzel fejlesztve a magabiztosságot, önbizalmat. A célnyelvi országok és hazánk civilizációs jelenségeinek párhuzamba állítása során erősödik az összehasonlítás, általánosítás, konkretizálás képessége.

Azzal, hogy a tantárgy ismereteket közvetít a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról, hogy a tanulók megismerik az aktuális politikai és társadalmi eseményeket, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeit és tendenciáit, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljait, értékeit és a politika vonulatait, valamint az európai integráció folyamatát és az EU struktúráit, főbb célkitűzéseit és értékeit, tudatosítva az európai sokféleséget és a kulturális identitást, fejleszti a **szociális és állampolgári kompetenciát**, hozzájárul az **aktív állampolgárságra és demokráciára neveléshez**, amely képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. Ehhez kapcsolódó témák: a köztársaságok története, az EU története a politikai intézményrendszer, igazságszolgáltatás, választási rendszer, politikai pártok, honvédelem.

A civilizáció tantárgy oktatásának hozzá kell járulni ahhoz, hogy a fiatalok a munka világába lépve, önálló egzisztenciájuk megteremtése során meg tudják ragadni a kínálkozó lehetőségeket a kihívások felismerését, felvállalását. Ehhez a **kezdeményezőképeséghez és vállalkozói kompetenciához** kell a tárgyi tudás, a kreativitás, az újításra való törekvés, a kockázatvállalás, a célok kitűzése, tervek készítése és végrehajtása. Ennek a képességnek a fejlesztését úgy érhetjük el, ha ösztönözzük tanulóinkat a megszerzett ismeretek használatára, a tanórán kívül is, változatos tevékenységek során, ahol szükség van tervezés, szervezés, elemzés, értékelés, kockázatfelmérés és kockázatvállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés képességére. Ezek lehetnek csoportos projektek (globális szimuláció), egyéni projektmunkák, kiselőadások, vetélkedők, kiállítások, ünnepi műsorok anyagának összeállítása, idegen nyelvű iskolaújság szerkesztése, színdarab előadása. A **gazdasági neveléshez** járul hozzá a célnyelvi ország gazdasági életének ismerete, amelynek témái: Franciaország/Spanyolország gazdasági súlya, kereskedelme, mezőgazdasága, a közlekedés-energia- és luxusipar, turizmus.

A természettudományos ismeretek közvetítése is fontos feladata az oktatásnak. A tárgyi és természeti környezethez kapcsoló szakmák gyakorlásához szükség van arra, hogy tanulóink értsék a külvilág alapvető folyamatait, jelenségeit, az ember szerepét ezek létrejöttében, befolyásolásában. A **természettudományos kompetencia** fejlesztésének egyik kiemelt feladata a **környezettudatosságra nevelés**, hiszen a jövő nemzedékének egyik legnagyobb feladata, hogy megállítsa bolygónk állapotának általános és folyamatos romlását, megőrizze a természeti környezet értékeit. Ehhez nyújt segítséget a célnyelvi országok földrajzának, természeti kincseinek ismerete, a környezetszennyezés okainak elemzése (erdőirtás, elsivatagosodás, szennyezés, üvegházhatás) a fogyasztói társadalom környezetromboló tevékenysége, az egyén felelőssége, megoldások egyéni, nemzeti és nemzetközi szinten (környezetvédelmi politika, nemzeti parkok, konferenciák).

A célnyelvi országok kulturális életének, művészettörténetének tanítása során fejleszthető az **esztétikai-művészeti kompetencia**, amely magában foglalja az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét. A civilizáció órákon és a tanórán kívüli tevékenységek során (múzeum- és kiállítás látogatás, szonestet, felolvasói est, frankofón filméjszaka és filmhét) a tanulók képet kapnak a célnyelvi országok művészetéről, korszakairól, alkotóiról és alkotásairól, a kortárs művészet vonulatairól. A feldolgozásra kerülő témák: A Karoling-kor művészete, a középkor, az Ancien régime, a Reneszánsz, az ellenreformáció művészete, a klasszicizmus, a romantika, szürrealizmus és egzisztencializmus a Nouveau roman.

A célnyelvi civilizáció hozzájárulhat az **anyanyelvi kommunikáció** fejlesztéséhez, amennyiben a feleltetések, kiselőadások, expozék, véleménynyilvánítások, viták során rávezetjük tanulóinkat és megköveteljük tőlük azt, hogy mondanivalójukat mindig rendszerezve, logikusan felépítve, világos, közérthető, szabatos stílusban, a szaknyelvet megfelelően használva adják elő hozzásegítve őket mindennemű nyelvi kommunikáció általános szabályainak elsajátításához, az előadói, retorikai képességeik fejlesztéséhez.

A célnyelvi civilizáció tanítása során a **matematikai kompetenciát** fejlesztjük a számszerű adatok (terület, népesség, népsűrűség, hőmérséklet, távolságok, magasságok), statisztikai adatok, grafikonok, kördiagramok, közvélemény kutatási eredmények elemzése, értékelése során. Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy ezeket a matematikai modelleket alkalmazzák egy-egy probléma, projekt téma feldolgozásakor, bemutatásakor. Az intelligens érvelési kultúra elsajátításához nélkülözhetetlen, hogy a tanuló mindig logikusan építse fel mondanivalóját, írásban és szóban egyaránt.

A reális **énkép és önismeret** fontos ahhoz, hogy az egyén sikeres legyen magánéleti, társas és szakmai kapcsolataiban, a felmerülő lehetőségei közül azokat válassza, ahol személyisége tovább fejlődik, gazdagodik. A civilizáció tantárgy tanítása során lehetőséget kell adni, hogy a tanuló a témák feldolgozása során kifejezhesse véleményét, preferenciáit, elmélyülhessen azokban a témákban, amelyekhez affinitása van, erősítse személyiségének pozitív vonásait és megtalálja helyét a közösségben, kiélhesse kreativitását, kezdeményezőképességét. Ehhez elengedhetetlen a tevékenységi formák változatossága (egyéni, csoportos, órai, tanórán kívüli), a folyamatos értékelés, önértékelés lehetősége, megerősítés vagy építő kritika.

A célnyelvi országok kultúrájának tanítása során tantervi követelmény az interkulturális szemlélet, melynek során összehasonlítjuk a frankofón/hispán országok és

Magyarország gazdasági, politikai, társadalmi kulturális, mindennapi életének területeit, folyamatait, jelenségeit. Ezzel hozzájárulhatunk tanulóink **hon- és népismereti neveléséhez**.

A tantárgy tanítása során elsőrendű feladatunknak tekintjük azt, hogy diákjainkban kifejlődjön és erősödjön az **európai azonosságtudat**, a tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció, elsősorban a frankofón/hispán országok kultúrájának legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt, törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. Ehhez kapcsolódó témák: a francia/spanyol társadalom struktúrája, csoportjai, a fiatalok, gyereke, nők, idegenek helyzete, oktatás, munka, mindennapi élet, ünnepek és hagyományok.

A célnyelvi országok egészségügyének tárgyalása során a tanulók ismereteket szereznek a lakosok egészségi állapotáról, társadalombiztosítási rendszeréről, az orvosképzésről, a szociális, megelőző és munkahelyi orvoslás, a gyermek és nővédelem feladatairól, a franciák gyógyszerfogyasztási szokásairól, az alternatív gyógymódokról. A hazai helyzettel való összehasonlítások, elemzések során lehetőség nyílik a **testi-lelki egészség**, az egészséges életmód fontosságának hangsúlyozására, amely elengedhetetlen feltétele annak, hogy a fiatalok megállják helyüket szakmai és magánéletükben a rohanó világ egyre nagyobb megterhelést jelentő körülményei között.

Azzal hogy a tantárgy sok tudományterületről közvetít ismereteket, nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy segítse tanulóink további iskola- és pályaválasztását. Alapszintű ismereteket kapnak a földrajz, történelem, jog, politika tudományok, szociológia, demográfia, etnográfia, médiaismeret, környezetvédelem, művészettörténet területéről. Így a tantárgy tanulása hozzájárul a **felnőttilét** szakmai **szerepeire** való felkészüléshez. A magánélet szerepeit tanulmányozhatja a tanuló a házasság intézményének, a családok helyzetének, változásainak tárgyalása valamint a magyarországi helyzettel való összehasonlítás során.

2. Óraszámok és képzési célok

A francia, illetve spanyol célnyelvi civilizációt a Fazekas Mihály Gimnáziumban a két tanítási nyelvű tagozat 9. és 10. évfolyamán heti 1-1, a 11. és 12. évfolyamán heti 2-2 órában tanítjuk.

A két tanítási nyelvű tagozatokon hangsúlyozottan érvényesül az a követelmény, amely elvet az általános idegen nyelvi kerettanterv a nyelvoktatás egészére vonatkozóan fogalmaz meg, hogy a tanulókat a nyelvi készségek fejlesztése mellett meg kell ismertetni a célnyelvi országok kultúrájával is.

Mint a térség egyetlen ilyen képzést nyújtó intézménye, célunk az, hogy hozzájáruljunk a franciául/spanyolul jól beszélő, magasan kvalifikált szakemberek képzéséhez. A hasonló típusú iskolák tapasztalataiból tudjuk, hogy az itt végzett diákok 90 %-a kereskedelmi főiskolákon, jogi, közgazdasági, műszaki egyetemeken tanul tovább, ahol nyelvtudásuk tovább bővül, a franciaországi/spanyolországi, svájci, belga ösztöndíjak és szakmai gyakorlatok lehetővé teszik, hogy valóban európai színvonalú tudással rendelkező

szakemberekké váljanak, akik aktív részesei lehetnek hazánk gazdasági, politikai életének, segítve az Európai Unió országaival való kapcsolattartást.

A képzésben részt vevő diákok gyakran már a középiskolás éveik során is folytatnak a célnyelv országában tanulmányokat, majd az érettségi után többen kerülnek külföldi egyetemekre vagy találnak munkát francia-és spanyolországi cégeknél vagy magyarországi francia/spanyol érdekeltségű vállalatoknál. Tagadhatatlan, hogy könnyebb a kommunikáció, a közös munka az anyanyelvűekkel akkor, ha nemcsak a nyelvet ismerik jól, hanem egyetemi vagy munkatársaik mentalitását, kultúráját, mindennapjait is.

Fontos elvünk, hogy a célnyelvi civilizációs ismeretek tanítása során felébresszük tanulóinkban az **érdeklődést** a célnyelvi kultúra iránt, és segítsünk őket abban, hogy a célnyelven szerzett és rendszerezett információk útján minél átfogóbb képet kapjanak a célnyelvi országok kultúrájáról, fejlődjön **érzékenységük** más kultúrákkal és azok képviselőivel szemben, tudjanak a közös Európában gondolkodni. A saját és a célnyelvi kultúrák állandó összehasonlítása révén saját kultúrájukat is jobban megismerjék és megértsék meg.

Célunk, hogy elsősorban Franciaország és néhány frankofón ország illetve Spanyolország és a hispán országok földrajzának, történelmének, gazdasági, társadalmi és politikai viszonyainak, irodalmának, művészetének, sportéletének megismerésén keresztül a tanulók legyenek képesek **megérteni** az országok lakóinak szokásait, viselkedését, ideáljait, értékeit, gondolkodásmódját.

A célnyelvi civilizáció tantárgy célja, hogy a diákok jól elsajátítsák a célnyelvi ország(ok)ról hallott kultúrtörténeti tartalmakat és **integrálni** tudják a már korábban megszerzett ismereteik közé. A tanulók a célnyelv országa(i) és Magyarország gazdasága, történelme, politikai viszonyai, kultúrája közötti kapcsolatok, hasonlóságok és különbségek vizsgálatával találják meg és értsék meg ezek földrajzi, gazdasági és történelmi okait, gyökereit. A tantárgy tanítása foglalja magába a célnyelv Európán kívüli országainak a kultúráját is, és hasonlítsa össze a más földrészeken található, de azonos nyelvi közösségek kultúráit.

A tantárgy tanításának célja az is, hogy a diákoknak bővüljön általános, nyelvi kommunikációs és civilizációs műveltségük, látóköriük, fogadják el és becsüljék a saját kultúrájuktól eltérő kultúrák másságát. Az irodalmi művek, zene- és képzőművészeti alkotások elemzésekor fejlődjön erkölcsi és esztétikai értékrendszerük.

Mivel a tanulók az idegen nyelvet eszközként használják a célország kultúrájának megismerése során, a célnyelvi civilizációs ismeretek elsajátításán kívül, a másik legfőbb cél a **nyelvi készségfejlesztés**:

- A tanulók képesek legyenek az önálló kutató munkával megszerzett ismereteiket társaik számára érthetően, folyékonyan és összefüggően, a megfelelő előadásmódban és stílusban továbbítani vagy írásban kifejtetni.
- A célnyelven írt tanulmányok, publicisztikai vagy irodalmi szövegek elolvasása és megértése után emeljék ki a lényegét, fontos információkat. Alkossanak véleményt az olvasottakról. Képesek legyenek véleményüket a logika szabályai szerint, példákkal alátámasztva kifejtetni.
- Legyen módjuk tévéhírek, ismeretterjesztő és játékfilmek megtekintésével megismerkedni a célország kultúrájával. A dokumentumfilmek megtekintésével bővüljenek tudományos ismereteik, a játékfilmek segítsenek a magyartól eltérő viselkedési formák, szokások, gondolkodásmód megfigyelésében és rögzítésében.
- Ismerjék és tudják használni az eltérő műfajú és stílusú szövegek, irodalmi

szemelvények, különböző korszakokból származó szövegrészeket szókincsét, kifejezéseit, ismerjék azok stílusbeli különbségeit.

A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai:

1. Ismeretszerzés célnyelven
2. Kritikai gondolkodás
3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven
4. Tájékozódás időben és térben

1. Ismeretszerzés célnyelven

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, célnyelven írott, vagy audio(vizuális) forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, képi forrásokból. A megszerzett ismeretek rendszerezése, értelmezése. Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.	Ismeretszerzés célnyelven írott, vagy hallott forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, szépművészeti és képzőművészeti alkotásokból, képi forrásokból.
Információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző szövegekből, médiumokból. Az információk értelmezése, a lényeges információk felismerése és rendszerezése. A különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Jegyzetkészítés, tartalmi összefoglalók és vázlatok írása célnyelven.	Önálló információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző médiumokból, az információk önálló értelmezése, összevetése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, lényeges és specifikus információk felismerése, kiemelése, rendszerezése és értékelése, valamint különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Önálló jegyzetkészítés célnyelven.
Autentikus szövegek, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.	Szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.
Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok, használata mind nyomtatott, mind digitális formátumban. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő vázlat és jegyzet készítése célnyelven.	Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő jegyzetek készítése célnyelven.
Közös, majd önálló forráskeresés célnyelven az internet lehetőségeit felhasználva. Ezen digitális források felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.	Az interneten található digitális források önálló felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

2. Kritikai gondolkodás

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
A célnyelvi országok hazánkétól eltérő sajátosságainak felismerése. A célnyelvi országok társadalmi berendezkedéséről szerzett ismeretek alapján társadalmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása.	A célnyelvi országok társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerése, megfogalmazása, a tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése.
A lényeg kiemelése, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.	A lényeg kiemelése, tételmondat megfogalmazása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint. Sorsdöntő események hatásainak elemzése.
Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények felismerése és értékelése. Tények és vélemények megkülönböztetése a hagyományos és a digitális médiumokban.	Elfogultság, manipulatív szándékok, érvelési hibák felismerése a hagyományos és digitális médiumokban.
Igaz történetek és legendák valóságtartalmának, összefüggéseinek vizsgálata. Különböző források vizsgálata a hitelesség szempontjából.	Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a hitelesség szempontjából.
Kérdések, felvetések önálló megfogalmazása a célnyelvi országokról tanult ismeretek kapcsán. Az egyes társadalmi jelenségek hátterének, okainak keresése.	Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi jelenségekről, azok hátteréről, okairól, érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen, valamint azok kritikai értékelése.
A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása.	A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása a saját kultúrával és értékrenddel.

3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
Összefüggő szöveg alkotása írásban és szóban a célnyelvi országokról kulcsszavak, kifejezések felhasználásával.	Összefüggő szöveg alkotás önállóan írásban és szóban a célnyelvi országokra jellemző fogalmak azonosításával és helyes használatával.
Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos források alapján, adott szempontok szerint.	Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos forrásokból származó szövegek alapján, megfelelő szó- és mondathangsúlyozással, interferencia nélkül.
A téma előnyös és hátrányos jellemzőinek felismerése. A tény és a vélemény megkülönböztetése. Részvétel informális vitákban. Cáfolat és ellenérvek megfogalmazása.	Az érvelés szerkezetének, a bizonyítás módjainak ismerete, cáfolat és ellenérvek megfogalmazása, érvrendszer felépítése, logikus és tárgyilagos érvelés. Részvétel formális és informális vitákban, döntéshozatali folyamatokban.
Saját vélemény megfogalmazása, a tárgyilagos	Saját vélemény érthető, árnyalt

érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése, véleménykülönbségek tisztázása.	megfogalmazása, mások érvelésének megértése, elfogulatlan összefoglalása, véleménykülönbségek tisztázása, saját álláspont továbbfejlesztése.
Fogalmazás írása valamely tanult témakörben, összehasonlítás.	Esszé- és újságcikkírás; saját nézőpont kifejtése, ellentétes álláspontok ütköztetése, a probléma világos megfogalmazása, bizonyítékok és cáfolatok kifejtése, következtetések levonása.

4. Tájékozódás időben és térben

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
A célnyelvi országok és fontosabb városaik, történelmi helyszínek azonosítása térképen.	A célországok fejlődése, kultúrája szempontjából fontos helyszínek azonosítása a térképen.
Kronológiai adatok rendezése, események csoportosítása korok szerint. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.	Különböző korszakok térképeinek összehasonlítása, a történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.
A földrajzi környezet életmódra, a szokásokra gyakorolt hatásának felismerése. A földrajzi, történelmi, társadalmi események közötti összefüggések felismerése.	A földrajzi környezet szerepe az egyes kultúrák és államok kialakulásában. Geopolitikai következmények megfogalmazása.
A tanultak elhelyezése egy kiemelt időponthoz képest.	Tájékozódás a történelmi időben.
Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a megfelelő történelmi korszakban, kronológiai számítások.	A célországok fejlődése szempontjából fontos események időrendi sorrendbe állítása, néhány dátum ismerete, kronológiai számítások.
Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célország(ok) szokásai, hagyományai, társadalmi eseményei között térben és időben.	A célországok történelmének összevetése a magyar történelem (eltérő) időbeli ritmusával és a kölcsönhatások elemzése.

II. Ismeret- és készségfejlesztési program

Előfeltétel

A célnyelvi civilizáció az adott célnyelven folyik, így a tárgy tanulásakor elengedhetetlen feltétel, hogy a tanulók a tárgy tanulásaig már eljussanak egy olyan nyelvi szintre, amely nyelvi tudás ismeretében különösebb nehézségek nélkül tudják befogadni az adott kultúrtörténeti tartalmakat és kifejezni saját gondolataikat, véleményüket az adott témakörben. Ez a nyelvi szint a nyelvtani anyagok nagy részének készségszintű ismeretét és megfelelő szókinccset jelent. (Lásd B1)

Tartalmi követelmények:

Törekszünk arra, hogy tanulóink

- tudjanak következtetni a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból a gazdasági jellemzőre, annak hatásaira a mindennapi életben.
- ismerjék a főbb történelmi csomópontokat, történelmi személyiségeket, az azokhoz kapcsolódó művészeti (irodalmi, képzőművészeti, zenei) alkotásokat, hatásukat a korszellemre, és meg tudják ítélni jelentőségüket a huszonegyedik század emberének gondolkodásában, értékrendjében, ideáljaiban.
- legyenek tisztában azzal, hogy milyen hivatalos képet igyekeznek a célország politikai vezetése kialakítani az országról és miért.
- értsék meg az államok politikai rendszerének és társadalmi viszonyainak fejlődését, hogyan jutottak el a jelenlegi formához, és az mennyiben szolgálja állampolgárainak boldogulását, jólétét napjainkban.
- ismerjék azokat a főbb társadalmi problémákat, amelyekkel az ott élő állampolgároknak nap mint nap meg kell küzdeniük.
- pontos ismeretekkel rendelkezzenek az ország hagyományairól, ünnepeiről, gasztronómiájáról, szokásairól stb.
- tudják vizsgálni a célország kultúráját érintő interkulturális hatásokat, a kapcsolatokat a célnyelvet beszélő különböző országok és Magyarország között.

Készségek az ismeretszerzés területén:

Tanulóink legyenek képesek:

- összetettebb konkrét vagy elvont tartalmú tanulmányokat elolvasni, megérteni, a lényeges és a specifikus információt felismerni és kiemelni, az írott anyag logikus vázlatát elkészíteni és összefoglalni, szóban és írásban egyaránt. Ki tudják fejteni udvarias formában egyetértésüket vagy ellenvéleményüket az olvasottakkal kapcsolatban.
- rövidebb szépirodalmi alkotást vagy nagyobb lélegzetű mű részletet elolvasni és megérteni, azzal kapcsolatos gondolataikat megfogalmazni mind szóban, mind írásban.
- elemezni grafikonokat, ábrákat, sajtóban megjelenő képanyagot stb.
- tévéhíreket, ismeretterjesztő filmeket megérteni, ismeretlen nyelvi elemek jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni, fontos és specifikus információkat kiemelni. A látott filmmel kapcsolatban információt cserélni, megfelelő szókinccsel helyes választ adni a feltett kérdésekre, a látottakat összefoglalni.
- társaik előadását megérteni, értékelni, vitában részt venni, véleményt cserélni, saját véleményüket másokéval összehasonlítani, a nem világos, kevésbé érthető részekre rákérdezni, kifejezni kérdéseit, kétségeit az adott témával kapcsolatban.
- rövid (10-15 perces), logikusan felépített, árnyaltan megfogalmazott, bonyolultabb struktúrákból álló beszámolókat szabadon, helyes hangletéssel, a hallgatóság számára érthetően elmondani.
- 300-350 szavas, érvekkel alátámasztott logikusan felépített esszét írni, változatos nyelvi eszközök felhasználásával, a műfajnak, a témának megfelelő stílust követve.

Munkaformák:

A célnyelvi civilizáció tanítása során különösen fontos szerepet játszik, hogy változatosan használjuk az egyes munkaformákat. A tantárgy sokszínűségéből következő, hogy nem elegendő az órákon mindössze a frontális osztálymunka használata. A tanórákon helyet kiemeltebben kell, hogy helyet kapjon a partner, a kiscsoportos és az egyéni munka. A tanórán belüli munka mellett kiemelt helyre kell, hogy kerüljenek a tanórán kívüli olyan

munkaformák mint az önálló kutató munka és projekt munka, amelyek során a tanulók megtanulnak tanári segítség nélkül, önállóan dolgozni (pld.: könyvtárhasználat, interjú, felmérés készítése).

Tanulói tevékenységek:

- a különböző tanulási technikák és stratégiák, valamint az egyes munkaformák megismerése
- a célnyelvi órai utasítások megértése és követése
- füzetvezetés, jegyzetelés
- kézikönyvek használata
- audiovizuális eszközök használata
- számítógép, Internet használata
- szövegmagyarázat és értelmezés
- kiselőadások
- közös projektek készítése
- viták
- iskolai és házi dolgozatok
- javítások értelmezése

9. évfolyam - Óraszám: 36

Tematikai egység / Fejlesztési cél	1. A célnyelvi országok természetföldrajza
Előzetes tudás	A tanuló már rendelkezik a célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelven és célnyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az online térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből; tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése. Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok

	<p>legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve.</p> <p>Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.</p> <p>Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése.</p> <p>Népességi adatok (lakosság szám, népsűrűség) elemzése térkép alapján.</p> <p>A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.</p> <p>A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Földrajz:</i> az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárás-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.</p>

Tematikai egység / Fejlesztési cél	2. A célnyelvi országok gazdasága
Előzetes tudás	<p>A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelvi országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése.</p> <p>Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése.</p> <p>A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése.</p> <p>A lakosság életszínvonalának megismerése.</p> <p>Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</p>

Kapcsolódási pontok	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése
Előzetes tudás	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését; bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése. Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. A jelentős politikai pártok a célországokban. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása. A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.
Kapcsolódási pontok	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai
Előzetes tudás	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról; célnyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
A tematikai egység	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és

<p>nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása. A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öreg, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése. A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyasztással élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregezés, túlnépesedés.</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló a szükséges szókinés felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat. Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes. Ismeri a célnyelvi országok gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Alapvető összehasonlításokra is képes.</p>

	<p>Ismeri a célnyelvi országok politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.</p> <p>Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p>
--	--

10. évfolyam - Óraszám: 36

Tematikai egység / Fejlesztési cél	5. Hagyományok, szokások, életmód
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, életviteléről;</p> <p>felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal;</p> <p>a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését;</p> <p>életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása.</p> <p>A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal.</p> <p>A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése.</p> <p>A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások.</p> <p>A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra.</p> <p>A vidéki és városi élet.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek.</p> <p><i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, elöregedés, egészséges

	életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.
--	--

Tematikai egység / Fejlesztési cél	6. Környezetvédelem
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése.</p> <p>A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés).</p> <p>A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció).</p> <p>A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak).</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p> <p><i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade).</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre.</p> <p><i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>
Kulcsfogalmak /	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív

fogalmak	hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.
-----------------	--

Tematikai egység / Fejlesztési cél	7. Tömegkommunikáció, média
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; tud a tömegkommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól; tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről; ismeri a sajtószabadság fogalmát a célnyelvi országokban és hazánkban.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok. A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban. A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára. A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében. Műsorkészítés, lapszerkesztés.
Kapcsolódási pontok	<i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán. <i>Informatika:</i> az internet mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	8. Sport
---	-----------------

Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben; tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban. A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban. Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe. Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon. A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása. Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása. Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása. Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai). A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).
Kapcsolódási pontok	<i>Etika:</i> fair play; dopping, sportszerűség <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, szabályrendszerek; játékleírások, játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	9. Tudományok
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és

	élettapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.
Kapcsolódási pontok	<i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései. <i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló a szükséges szókincs felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat. Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát. Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására. Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén. Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit. Képes hazáját több szempontból bemutatni a célnyelven. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.
---	--

11. évfolyam - Óraszám: 72

Tematikai egység / Fejlesztési cél	1. A célnyelvi országok gazdasága
---	--

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a célnyelvi civilizáció, valamint a földrajz tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerzett a világháló kritikus és körültekintő használatában.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi-gazdasági rendszerében, a célszörzrgek Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele. Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás). A célszörzrgek kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása. A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele. A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke- és a munkaerő-mobilitás, közlekedés. <i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a pénz és formái, pénzintézetek és tevékenységük, vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euróvezet, euróválság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.</p>

Tematikai egység / Fejlesztési cél	2. A célnyelvi országok politikai berendezkedése
Előzetes tudás	A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre több tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot; a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése. A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.
Kapcsolódási pontok	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és kötelességek, országgyűlési választások. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, politikai és választási rendszerek, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	3. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai
Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből nap mint nap értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
A tematikai egység	A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi

<p>nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol; tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására. A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseltek); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása. A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége, magatartása és lelki egészsége; <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaaorientáció és munka.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkaerőpiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregedés, túlnépesedés, történelmi vallások és új keletű vallási</p>

	közösségek.
--	-------------

Tematikai egység / Fejlesztési cél	4. Hagyományok, szokások, életmód
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célszörszágokban élö emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről; felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz; a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése. A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.
Kapcsolódási pontok	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek. <i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet. <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élök. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, családtervezés, „szingli”, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, esélyteremtés, elöregedés, egészséges életmód, fogyatékkal élök, életminőség, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat. Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit,
---	--

	<p>tájégségeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket. Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel. Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására. Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait. Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.</p>
--	---

Tematikai egység / Fejlesztési cél	5. Környezetvédelem
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi, valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről kritikus véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem. Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás). A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai. A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.
Kapcsolódási pontok	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben. <i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség

	<p>védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p> <p><i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade).</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre.</p> <p><i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.</p>

Tematikai egység / Fejlesztési cél	6. Tömegkommunikáció, média
Előzetes tudás	<p>A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi;</p> <p>képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről kritikus véleményt mond;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről;</p> <p>tisztában van a sajtószabadság fogalmával, szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.</p> <p>A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.</p> <p>A reklámok etikusságának vizsgálata.</p> <p>A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése.</p> <p>A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog;</p>

	<p>manipuláció, médiaszabályozás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelve; a média hatása a nyelv változására.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és a sajtószabadság a történelem folyamán.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, felelősségteljes tájékoztatás/tájékozódás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.</p>

Tematikai egység / Fejlesztési cél	7. Tudományok
Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és tudományos vívmányairól.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre;</p> <p>felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókinccsel használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről;</p> <p>tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák).</p> <p>Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.</p> <p><i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázata; netikett.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az ipari forradalom találmányai és hatásuk.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, útkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, genetika, klónozás, pszichológia, agykutatás, etológia, evolúció.</p>

12. évfolyam - Óraszám: 64

Tematikai egység / Fejlesztési cél	8. Irodalom, történelem, művészetek
Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemről, irodalomról, képző- és előadó-művészetekről és ezek szerepéről a mindennapi életben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről; tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus).</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészeinek, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.</p> <p>Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven.</p> <p>A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.</p> <p>A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Ének-zene:</i> zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház- és drámatörténet, színházi előadás megtekintése, beszélgetés a látottakról.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások elemzése, művészettörténeti</p>

	<p>korszakok stílusjegyei.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései.</p> <p><i>Művészetek:</i> képzőművészet; előadó-művészet; építészet.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet-kultúra közvetítő szerepe.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet; előadó-művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.</p>

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát.</p> <p>Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.</p> <p>Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.</p>
---	---

III. Értékelés

Az értékelés a tanulási-tanítási folyamat szerves része. A kultúrtörténeti tartalmak tudásának értékelésekor egyfelől figyelembe vesszük az adott ismeretanyag elsajátításának szintjét, másfelől a nyelvi kifejezésmódot, amellyel a tanuló a megszerzett ismereteket közvetíteni tudja. A tanuló osztályzatába pozitívan számítjuk bele, ha a kultúrtörténeti tartalmak visszaadásán túl eljut az önálló véleményalkotásig.

Az értékelés alapjául az órai számonkérések, kiselőadások, beszámolók, házi dolgozatok; a tananyag egy egységét lezáró számonkérések; a több egységet felölelő témazáró jellegű beszámolók szolgálnak.

Egy félév során francia, illetve spanyol célnyelvi civilizációból a tanulónak legalább annyi osztályzatot kell kapnia, amennyi a tantárgy heti óraszám, lehetőséget adva arra, hogy szóban és írásban is beszámolhasson tudásáról.

A tanulók teljesítményét a francia, illetve spanyol nyelvi munkaközösség által kialakított egységes norma szerint osztályozzuk. A százalékos eredményeket a következő kulcs alapján váltjuk érdemjegyre

0 – 50 %	= 1 (elégtelen)
51 – 62 %	= 2 (elégséges)
63 – 75 %	= 3 (közepes)
76 – 88 %	= 4 (jó)
89 – 100 %	= 5 (jeles)